

C-473


BP 1001

Na wszelkie wydarzenia w Republice Federalnej Niemiec od dziesięcioleci reagowano w Polsce bardzo silnie. Różne były tego przyczyny, rozmaite punkty widzenia i dlatego powstawały przeróżne obrazy niemieckiej rzeczywistości i przeszłości.

Wzrost zainteresowania zjednoczonymi Niemcami ma swoje wielorakie uzasadnienie. Nie tylko bezpośrednio sąsiadujemy z RFN, ale oddziela nas granica, która w dającej się już przewidzieć przyszłości (kiedy staniemy się członkami tej samej europejskiej wspólnoty państw) przestanie w wielu kwestiach dzielić.

Równocześnie znajdziemy się w ugrupowaniu, w którym Niemcy odgrywają główną rolę zarówno ze względu na potencjał gospodarczy, jak i ambicje polityczne. Mieszkańcy wschodnich obszarów tego kraju doświadczają skutków przeobrażeń, będących udziałem wszystkich społeczności krajów postkomunistycznych (choć w zdecydowanie łagodniejszym stopniu).

Ponadto wiele problemów i zjawisk z życia Niemiec i ich historii wciąż czeka na wyjaśnienie, rzetelną i dogłębną analizę, czy wszechstronną interpretację. Stąd niezwykle ważny tekst o wrześnieowych wyborach do Bundestagu, a właściwie o kształtowaniu demokratycznej kultury politycznej Niemiec, bowiem w kampaniach wyborczych, charakterze wyborów i ich wynikach odzwierciedlają się przede wszystkim aktualne trendy ideowe i nastroje społeczne.

Tym dociekliwym rozważaniom towarzyszy pogłębiona analiza polityki i bezpieczeństwa koalicji rządzącej, próba odpowiedzi na pytanie czy w ostatnich latach była to „polityka kontynuacji” czy „przełomu”. Ze względu na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne odpowiedź nie może być jednoznaczna, a sama polityka trudno poddaje się ocenie. Istotna wydaje się pointa dociekań i stwierdzenie, że niemiecka polityka zagraniczna ostatniej dekady stała się „bardziej asertywna i świadoma swych własnych możliwości”.

Przez długi jeszcze czas przedmiotem poszukiwań naukowych pozostaną uwarunkowania i okoliczności ponownego zjednoczenia Niemiec.

W bieżącym numerze znaleźć można bardzo szczegółową prezentację zabiegów Bonn o zmianę nastawienia Moskwy wobec ponownego zjednoczenia Niemiec, podejmowanych od połowy 1988 r. aż do podpisania wspólnej deklaracji politycznej Gorbaczow – Kohl (w czerwcu 1989). Tekst ten bardzo dobrze oddaje klimat dyskusji na temat nowego porządku pokojowego w Europie.

Znakomitym materiałem przybliżającym społeczeństwo niemieckie jest próba zinterpretowania i określenia funkcji niemieckiej prozy dziecięcej i młodzieżowej lat 90. Podporządkowana ogólnym zjawiskom społecznym, charakterystycznym dla

zachodniego świata, określana jako „literatura przeobrażonych światów” przedstawia młodego człowieka w społeczeństwie ryzyka, konfrontując go z różnego typu niebezpieczeństwami współczesności.

Ciekawych informacji na temat podejmowanych starań i adaptacji uciekinierów z armii NRD do rzeczywistości zachodniemieckiej dostarcza natomiast tekst o specjalnie w tym celu powołanej organizacji, o której działalności w zasadzie nie informowano opinii publicznej.

Na uwagę zasługuje również ukazanie ewolucji stosunku niemieckich socjaldemokratów do idei odrodzenia państwa polskiego (na podstawie najważniejszych dokumentów programowych), recepcja w Polsce pisarza E. E. Dwingera, dość popularnego w okresie międzywojennym, czy tekst o świadomości niemieckich jeńców wojennych we Włoszech na podstawie raportów Klaus Manna.

W tematykę numeru, mającą pogłębić wiedzę o Niemczech i przybliżyć ludzi i kraj, wpisuje się zarówno polemika, jak i pozostałe zamieszczone materiały.